

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 568/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

396/2009. (XI. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **budapesti lakos panaszos**¹ 2009. augusztus 4-én előterjesztett **panaszát** a 2009. november 25-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szervek felettesének – az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt; másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2009. augusztus 3-án történt rendőri intézkedések és kényszerítő eszköz alkalmazás miatt nyújtotta be panaszát a Testülethez 2009. augusztus 4-én, és kérte annak vizsgálatát.

I.

A panaszbeadvány szerint a panaszos 2009. augusztus 3-án fizetés nélkül kivitt az egyik budapesti TESCO Áruházból egy cipőt és két pólót. A panaszos az ellopott dolgokat az áruház biztonsági őrinek átadta, és igazolta magát. A biztonsági őrök ennek ellenére értesítették a rendőrséget, és „egy mikrobusznyi rendőr jött” a panaszosért.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszost – állítása szerint – megbilincselve előállították a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) XIV. Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol vele szemben semmilyen intézkedés nem történt. A panasz szerint a panaszos előállítása a jogszabályban előírt maximális határidőt túllépte, étkezést számára nem biztosítottak. A panaszos szabadon bocsátását követően a panaszos részére az előállításáról nem adtak igazolást.

A panaszos szerint ő a kényszerítő eszköz alkalmazására nem adott okot, és a rendőrség intézkedése a személyes szabadságát jogellenesen korlátozta.

II.

A Testület az ügy érdemi kivizsgálása felvilágosítást kért a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságtól annak tekintetében, hogy kik fogantatosították a panaszossal szembeni rendőri intézkedést, a Rendőrkapitányságon történt eseményekkel összefüggésben milyen rendőrségi dokumentumok keletkeztek.

A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszossal szemben a személyes szabadságot korlátozó intézkedést a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság II. sz. Bevetési Főosztály V. Bevetési Osztály két járőre, egy r. törzsőrmester és egy r. őrmester – hajtották végre. A panaszost az előállítása során a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság r. törzsőrmestere hallgatta ki gyanúsítottként; az előállítás időtartamáról szóló igazolást pedig a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje állította ki.

A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője továbbá – az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül – az alábbi dokumentumokat bocsátotta a Testület rendelkezésére:

- a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság II. Bevetési Főosztály V. Bevetési Osztály 2009. augusztus 3-án készült jelentését az elfogás végrehajtásáról, illetve az ahhoz kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás eredményét; továbbá a parancsnoknak a személyes szabadságot korlátozó intézkedés kivizsgálásáról szóló jelentését,
- a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolást,
- a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya által 2009. augusztus 3-án készített jegyzőkönyvet a panaszos gyanúsított kihallgatásáról.

A Testület továbbá felvilágosítást kért a panaszossal szemben intézkedő járőröktől a panasz szerinti kényszerítő eszköz alkalmazása tekintetében.

A felsorolt dokumentumok – a panaszban írtakhoz képest – az alábbi eltéréseket tartalmazták.

1) Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság II. sz. Bevetési Főosztály V. Bevetési Osztály r. törzsőrmestere és r. őrmestere 2009. augusztus 3-án közterületi járőrszolgálatot láttak el a BRFK XIV.

kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén. Szolgálatuk teljesítése során a járőrök a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének utasítására 17 óra 30 perckor megjelentek a TESCO Áruháznál, mivel annak biztonsági őrrei lopás miatt bejelentést tettek a rendőrségen.

A járőrök 17 óra 40 perckor jelentek meg a helyszínen, ahol az áruház biztonsági szolgálatának két őrre fogadta őket. Az őrök egyike elmondta, hogy a ruházati osztály egyik dolgozója a próbafülkénél reszelő hangokra lett figyelmes, ezért értesítette a biztonsági szolgálat operátorát. Az operátor észlelte, hogy miután a panaszos kijött a próbafülkéből, a grill osztály szemeteskukájába dobálta a jegyzőkönyvben szereplő tárgyak vonalkódjait, illetve a próbafülkében hagyta az eltulajdonított dolgokról – két blúzról és egy sportcipőről – fém lapfűrészszel levágott védőeszközöket. Ezt követően a panaszos az áruház vevőszolgálatánál fizetés nélkül távozott.

A jelentés szerint a biztonsági őrök az operátor utasítására a biztonsági irodába kísérték a panaszost, aki ott önként előadta az árukat. Ezt követően a panaszos cselekményéről készült videofelvételt és a lopási kár (5960 forint), valamint rongálás (60 forint) értékét jegyzőkönyvezték.

A rendőri jelentés tartalmazza továbbá azt is, hogy a panaszos a rendőri intézkedés során közölte a járőrökkel, hogy 2009. augusztus 2-án a kórházból, ahol hasi fájdalmakkal kezelték, megszökött és továbbra is fájdalmai vannak. A rendőrök ezért 17 óra 50 perckor az ügyeleten keresztül mentőt hívtak a panaszoshoz, ami 18 óra 11 perckor érkezett a helyszínre. A mentőápoló megvizsgálta a panaszost, és megállapította, hogy a panaszos akut orvosi ellátásra nem szorul, majd 18 óra 25 perckor elhagyták a helyszínt.

A r. törzsőrmester és a r. őrmester ezt követően jelentette a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletének a történetet, akinek az utasítására a panaszost a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 316. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő lopás vétségének elkövetése miatt előállították és az ügyeletes tisztnak 18 óra 45 perckor sérülés- és panaszmentesen átadták.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a rendőrök a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták. A Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján – szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követően – elfogás alkalmazására került sor. A panaszossal szemben kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A jelentés szerint a panaszos részére a védelemhez való jog közlésére vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. §-ának bekezdése alapján 18 óra 50 perckor megtörtént. A panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az annak idejéről szóló igazolást,

valamint az előállító helyiségben történő elhelyezésével kapcsolatban a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta.

Az intézkedő rendőrök a panaszos ellen az általa elkövetett cselekmény miatt feljelentést tettek.

2) Az előfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az igazoltatás, az átvizsgálás és a panaszos elfogása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

3) A személyes szabadságot korlátozó intézkedés kivizsgálásáról szóló parancsnoki jelentés a panaszos cselekményének leírását a rendőri jelentésben [állásfoglalás II. 1) pontja] írtakkal megegyezően tartalmazza, illetve abban szerepel az is, hogy a panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedésekkel szemben nem kívánt panasszal élni.

A parancsnoki jelentés szerint a parancsnok meghallgatta az intézkedő rendőröket az intézkedéssel összefüggésben és megállapította, hogy az általuk elmondottak a jelentésükben írtakkal egybevág, ezért a parancsnok az intézkedés lefolytatásával kapcsolatban ellentmondó körülményt nem állapított meg.

4) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján 2009. augusztus 3-án 17 óra 30 perctől 22 óráig tartott. Az előállítása ideje alatt a panaszosnak sérülése és panasza nem keletkezett. Az igazolást a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság r. hadnagy ügyeletes tisztje állította ki 21 óra 50 perckor.

5) A gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv szerint a panaszos kihallgatása 2009. augusztus 3-án 21 óra 8 perctől 21 óra 25 percig tartott. A kihallgatási jegyzőkönyv szerint a kihallgatást végző r. törzsőrmester a gyanúsítás lényegének közlése során elmondta, hogy a panaszos 2009. augusztus 3-án 17 óra 30 perc körül a TESCO Áruházban két darab női felsőt és egy női cipőt próbált meg eltulajdonítani oly módon, hogy azokról levágta az áruvédelmi eszközt. A cselekményt az áruház biztonsági őrrei észlelték, akik – az áruház bevásárló teréből távozását követően – a biztonsági irodába kísérték a panaszost, ahol előkerültek a termékek. Az arról készült jegyzőkönyv aláírásával a panaszos elismerte cselekményét, amelynek során 5960 forint lopási és 60 forint rongálási kár keletkezett.

A gyanúsítás közlése tartalmazza az arra vonatkozó jogszabály megjelölését is: a panaszos a rendelkezésre álló adatok szerint megalapozottan gyanúsítható 1 rendbeli, a Btk. 316. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés II. fordulatának d) pontja szerint minősülő dolog elleni erőszakkal szabálysértési értékre elkövetett lopás vétségének elkövetésével.

A panaszos a kihallgatása során vallomást tett, amely szerint a terhére rótt bűncselekmény elkövetését elismerte. Előadta, hogy azért lopott, mert nem volt váltás ruhája. A cipőn levő áruvédelmi eszközt a nála levő fűrésszel levágta, a pulóvereken

levőket pedig letépte. A panaszos a vallomás szerint hajléktalan életmódot folytat, ezért a részére küldendő iratokat egy – a nyilatkozatában megjelölt – szociális intézmény címén tudja átvenni.

6) A panaszos részére biztosítandó élelmezés tekintetében a rendőrség tájékoztató levele azt tartalmazza, hogy a panaszos a megjelölt napon 19 óra 30 perctől 21 óra 8 percig tartózkodott az előállító helyiségben. Az Rtv. 25. §-ának (2) bekezdésében megfogalmazott rendelkezéseknek, illetve az ORFK 26-326/3/2006. számú leiratában írtaknak megfelelően, az öt órát meghaladó fogvatatás esetén vehető igénybe élelmezés.

A rendőrségi tájékoztató levél szerint továbbá az ügyirat fő adatai között szerepel, hogy a panaszossal szemben a gyanúsítás szerinti bűncselekmény elkövetése miatt a vádemelés megtörtént.

7) A Testület felvilágosítást kért az intézkedő rendőröktől a panaszossal szembeni bilincs alkalmazása kérdésében. Az intézkedő r. törzsőrmester úgy nyilatkozott, hogy emlékszik rá, hogy a panaszoshoz – hasi fájdalmai miatt – mentőt hívtak, és vele szemben bilincselés alkalmazására nem került sor.

III.

A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának, elfogásának és előállításának jogszerűségét és indokoltságát, valamint a bilincs alkalmazásának tényét.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos személyi szabadsághoz való jogát és az emberi méltósághoz való jog részét képező személyi integritáshoz való jogát az alább írtaknak megfelelően.

1) A panaszbeadvány szerint az áruház biztonsági őrökének értesítése alapján „egy mikrobusznyi rendőr” érkezett a helyszínre.

A Testület a rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok alapján megállapította, hogy a panaszos állítása nem volt helytálló e tekintetben: a panaszossal szemben két rendőrrjárőr foganatosította az intézkedéseket. Ezért a szolgálati fellépés – a panaszos állításával szemben – nem tekinthető aránytalannak, megfélemlítő jellegűnek.

2) A panaszos igazoltatásának jogszerűsége tekintetében a Testület az alábbiak szerint foglalt állást.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott

vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Jelen esetben a panaszbeadvány és a rendőrségi iratok (jelentés, kihallgatási jegyzőkönyv) alapján egyértelműen megállapítható, hogy az igazoltatás jogszerűen történt. A panaszos bűncselekményt valósított meg, ezért személyazonosságának megállapítását mind a jelentésben hivatkozott közrend védelmi cél, mind pedig a bűnüldözési cél indokolta tette.

A jogszerű igazoltatás érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz való jogát, azonban a jogkorlátozás a Testület megállapítása szerint jogszerűen történt.

3) A Testület vizsgálat tárgyává tette az elfogás és az előállítás indokoltságát és jogszerűségét is. A panaszos sérelmezte azt, hogy az előállítás ideje alatt vele szemben semmilyen intézkedés nem történt, előállítása a jogszabályban előírt maximális határidőt túllépte, étkezést számára nem biztosítottak. A panaszos kifogásolta továbbá azt is, hogy szabadon bocsátását követően részére az előállításáról nem adtak igazolást.

a) Az Rtv. 33. §-ának (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az elfogás és az előállítás okait. Ezek közül az elfogás okaként az annak végrehajtásáról szóló jelentésben az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontját jelölték meg, amely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.

Ezzel összhangban a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 42. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi rendőri szervhez állítja elő.

A Btk. 316. §-ának (1) bekezdése szerint lopást követ el az, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa. Az áruházban felvett jegyzőkönyv szerint a panaszos 5960 forint értékre követte el a lopást, azonban – a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 157. §-ának (1) bekezdés a) pontjának és a Btk. 316. §-ának (2) bekezdés d) pontja [a szabálysértési értékre elkövetett lopást dolog elleni erőszakkal – ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik – valósul meg] egybevetésével – a felminősítő körülmény alapján bűncselekményt valósított meg.

Jelen esetben a panaszos maga is elismerte a terhére rótt bűncselekményt, ezért a Testület megállapítása szerint a panaszos elfogása jogszerű, indokolt és szükséges volt.

b) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítására az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján [bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítása] került sor. A fenti körülmények alapján az előállítás is jogszerűnek és indokoltnak tekinthető.

c) Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

Jelen ügyben a panaszos előállítása 17 óra 30 perctől 22 óráig tartott. A Testület megállapítása szerint – figyelemmel arra is, hogy ezen idő alatt történt meg a panaszos rendőrségre történő beszállítása, valamint gyanúsított kihallgatása is – az előállítás a szükségesnél hosszabb ideig nem tartott.

Az Rtv. 15. §-a tartalmazza az arányosság elvét, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A Testület megállapította, hogy a fogvatartás négy és fél óras időtartama alapján – figyelemmel arra is, hogy a gyanúsított kihallgatás 21 óra 25 percig tartott, amelyet követően fél óra múlva a panaszost elbocsátották – az előállítás arányosság követelményének megfelelt, így a panasz erre vonatkozó részét sem fogadta el.

d) Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése előírja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A Testület ebben a tekintetben is a rendőrség álláspontját tartotta életszerűbbnek. A rendőri jelentések szerint a rendőrség a tájékoztatási és az igazolás kiállítására vonatkozó kötelezettségének eleget tett. A panaszos továbbá aláírta az igazolást. E körülmények alapján a Testület megállapítása szerint ebben a tekintetben sem érte a panaszost sérelem.

e) A panaszos étkezési lehetőségének biztosítása kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat teszi. A rendőrség a tájékoztató levelében tévesen hivatkozott az Rtv. 25. §-ának (2) bekezdésére. A rendőrség feltehetően a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 25. §-ának (2) bekezdésére utalt, amely előírja, hogy a fogvatartottak részére napi háromszori étkezést kell biztosítani. A rendelet 1. §-ának (1) bekezdése továbbá alapvető követelményként fogalmazza meg, hogy a fogvatartás során a fogvatartottal az emberi méltóság tiszteletben tartásával kell bánni. Tilos a fogvatartottat – többek között – megalázó bánásmódban részesíteni.

A BM rendelet hivatkozott rendelkezése azonban – figyelembe véve a jogszabály általános rendelkezései között rögzített személyi hatályát, amely szerint a rendelet alkalmazásában fogvatartott a bűnügyi, a szabálysértési, a közbiztonsági őrizetes, az előzetesen letartóztatott, valamint az elítélt és a szabálysértési elzárást töltő, amennyiben számára a fogvatartás helyéül rendőrségi fogdát jelöltek ki – nem

alkalmazható a panaszossal mint előállítottal szemben. Jelen esetben csupán a rendőrség által hivatkozott 26-326/3/2006. számú leirat vonatkozatható, amely szerint az öt órát meghaladó tartamú fogvatartás esetén vehető igénybe élelmezés.

A Testület emellett utal az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, amely kimondja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A rendőrséggel szemben támasztható ezen általános követelményből levezethető, hogy a személyes szabadságuktól megfosztott személyek elhelyezésének körülményei (ide tartozik az étkezés biztosítása is) ne legyenek megalázó, a méltóságot csorbító jellegűek.

Tekintettel azonban arra, hogy az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 4 és fél óráig tartott, nem volt jogosult élelmet kérni.

A Testület álláspontja szerint az elfogás, az előállítás és annak foganatosítási módja érintette a panaszosnak az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, az 54. § (1) bekezdésében írt emberi méltósághoz való jogának, valamint az 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz való jogát, a jogkorlátozás azonban jogszerűen történt.

4) A panaszos szerint öt megbilincselve állították elő a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságra, holott ő a kényszerítő eszköz alkalmazására nem adott okot.

A Testület a panaszost sem postai úton, sem e-mail címen, sem pedig telefonon keresztül nem tudta elérni, ezért nem tudta nyilatkoztatni arról, hogy panaszának a bilincselésre vonatkozó részét milyen bizonyítékkal tudná alátámasztani.

A rendőrségi jelentés szerint a panaszossal szemben nem került sor kényszerítő eszköz alkalmazására. A parancsnok meghallgatta az intézkedő rendőröket a foganatosított intézkedésről és ellentmondó körülmény nem tapasztalt. A Testület részére az intézkedő r. törzsőrmester kifejezetten és egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy jól emlékszik a panaszolt intézkedésre és a panaszosra, akihez mentőt is hívtak. A panaszossal szemben ugyanakkor bilincset nem alkalmaztak.

A panasz ezen része tekintetében az egymásnak ellentmondó vélemények miatt a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszosnak az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdésében biztosított emberi méltósághoz való mint általános személyiségi jog részét képező személyi integritáshoz való joga sérelmét nem tudta megállapítani.

IV.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2009. november 25.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök, testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület